

Casa dels masovers i coberts de Vilella

Guardiola de Berguedà

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Al recinte de la casa de Viella tancant l'era per la banda nord
Emplaçament: ctra B-402 de Guardiola a la Pobla. Pk. 3 hi ha un trencall a l'esquerra que hi du en 3 Km
Alçada: 858,9

Coordenades:

Latitud: 42.24573
Longitud: 1.90456
UTM Est (X): 409628
UTM Nord (Y): 4677641

Classificació

Número de fitxa: 08099-55
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Element arquitectònic
Estil / època: Gòtic Renaixement
Segle: XV-XVI
Estat de conservació: Regular
Notes de conservació: La coberta es manté amb filtracions i vies d'aigua.
Protecció: Inexistent
Accés: Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat: Privada
Titular: 08098A00600017

Fitxes associades:

[Vilella](#)

[Elements arquitectònics de Vilella](#)
[Capella de Santa Eulàlia de Vilella](#)

Autor de la fitxa: Pere Cascante i Torrella
Data de registre de la fitxa: dg., 08/10/2017 - 02:00

Descripció

Edifici adossat a la part nord-oest de la casa de Vilella tancant l'era de la casa per la banda de tramuntana. Es tracta d'una construcció molt rellevant ja que conserva a la part de més a l'est la tècnica constructiva de "l'entramat i la tapia" molt escassa al principat català llevat d'exemples a Bagà, Sant Llorenç de Morunys, Solsona, Castellbò i zones de la Cerdanya. Es tracta d'una construcció formada per una planta baixa amb aparell de maçoneria, una planta primera amb aparell d'entramat i tàpia basat en un sistema constructiu de bigues de fusta i tapia. La tàpia va ser un sistema molt emprat des de l'antiguitat. A la part central s'obre una finestra separada de quarterons separada per bigues de fusta en forma de creu. Presenta porticons interiors en fusta simulant motius emplaforats. La darrera planta hi ha una obertura de les mateixes característiques. La part interna acull a la planta baixa les quadres, la sala amb el forn i la llar de foc al pis principal i els assecadors a la darrera planta. És un sistema datat de mitjans del segle XV i principi del XVI.

Observacions:

La tàpia (barreja d'argila vermellosa, reble, guix) es col·locava en uns motlles que es coneixien com a tapieres (mena d'encofrats) on col·locaven aquest material en estat pastós que una vegada assecat s'extreia la fusta de la tapiera i quedava el pany construït. Aquesta tècnica emprada en la majoria de construccions civils, religioses i militars, en el cas de les cases es reforçava en bigues verticals formant una paret entramada. A vegades hi havia travessers inclinats i a vegades tan sols eren les bigues verticals. Les obertures també tenien els emmarcaments de les mateixes característiques. Aquest tipus d'arquitectura, molt pròpia de les zones occitanes des d'on en deu rebre la major part d'influència és molt escassa a Catalunya i se'n conserven nombrosos exemples al casc antic de Bagà (Cal Agutzil, cal Cortielles, cases de cal Mas, cal Cavalleria) però també a Puigcerdà i sobretot a la vall de Castellbò on la petja occitana ve ser evident. En el cas de Vilella la influència els hauria vingut per les proximitats a Bagà i la seva relació amb els Pinós.

Història

Aquesta casa hauria pertangut a la cavalleria dels Vilacorba. Els Vila corba foren uns importants cavallers feudataris dels Pinós i també dels Mataplana. El fill de Sibil·la (Guillem de Vilacorba) era conegut com Tomas de çà vila, o de çà vall. Les famílies dels Çà Vall i Vila corba es van barrejant de manera que Serra Vilaró no dona a entendre si és una única casa que rep diversos noms o en són dues. Nosaltres apuntem a dues cases diferents atès que en uns documents de 1352 i 1374 apareix una tal "Berengarius de Valle dominus de Vilacorba et domus de Valle". El segon correspondria a "Alamanda de Vallespirans domina domorum de Valle et de Vila Corba" per tant queda clar que en són dues cases diferents. Les dues cases van apareixent al llarg de la baixa edat mitjana. A destacar que al 1356 al fill de Guillem i Sibil·la i de nom Tomàs va rebre en feu pel baró de Pinós, els masos de Cardonavedra, Saguer i Millars dins els delmes de Brocà. Aquests tres masos no han pogut ésser identificats tot i que podrien correspondre a les ruïnes del mas medieval que hi ha dessota a Cal Companyó o també en alguna de les cases del terme de Brocà i que no estan identificades amb les que surten en els documents de Sant Llorenç prop Bagà. Millars es podria relacionar amb Mijaus però no deixa de ser una hipòtesi. Cap al 1438 s'esmenta un tal Joan Covilla senyor de les cavalleries de Çavall i de Vilacorba i més endavant una altre cavalleria pertanyent als dominis dels Mataplana a la que també es van emparentar i que se la coneixia com a Vilaseca. A partir del 1701 el feu de vilacorba passaven a formar part del marquès de Marimon. Al segle XVIII la casa ja apaeria amb el topònim de Vilella ja que al

cadastre de Brocà de 1756 s'ementa el seu topònim i documents posteriors també. A mitjans del segle XVIII els vilella posseïen part del terme de Brocà i erigiren l'ajuntament de Brocà a la casa de Cal Galló. Es va convertir en una de les cases més importants de Brocà juntament amb Rotllant. Va ser abandonada a mitjans dels anys seixanta i avui dia està en un avançat estat de ruïna.

Bibliografia

CASCANTE I TORRELLA, PERE (2016). "Bagà una vila amb un ric passat medieval". El Mon Medieval. SERRA i VILARÓ, J (1987). Baronies de Pinós i Mataplana. Investigació als seus arxius. Vol I p.485-491. VILADÉS LLORENS, RAMÓN (1996). Les muralles de Bagà al segle XIV. Ambit de Recerques del Berguedà. p-42-49. AMGB. Cadastre de Brocà 1756. AMGB. Full solt. Enumeració de les cases de Brocà.

